

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 15645.....

ΕΛΗΦΘΗ: 24/9/2015.....

**Πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Δίκτυο Φιλαναγνωσίας- 2^ο έτος
Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Μπαρτζιάλη Βασιλική
Διάρκεια: Όλο το σχολικό έτος 2014-15
Τάξη: Δ' 1
2^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Μουδανιών**

Νέα Μουδανιά

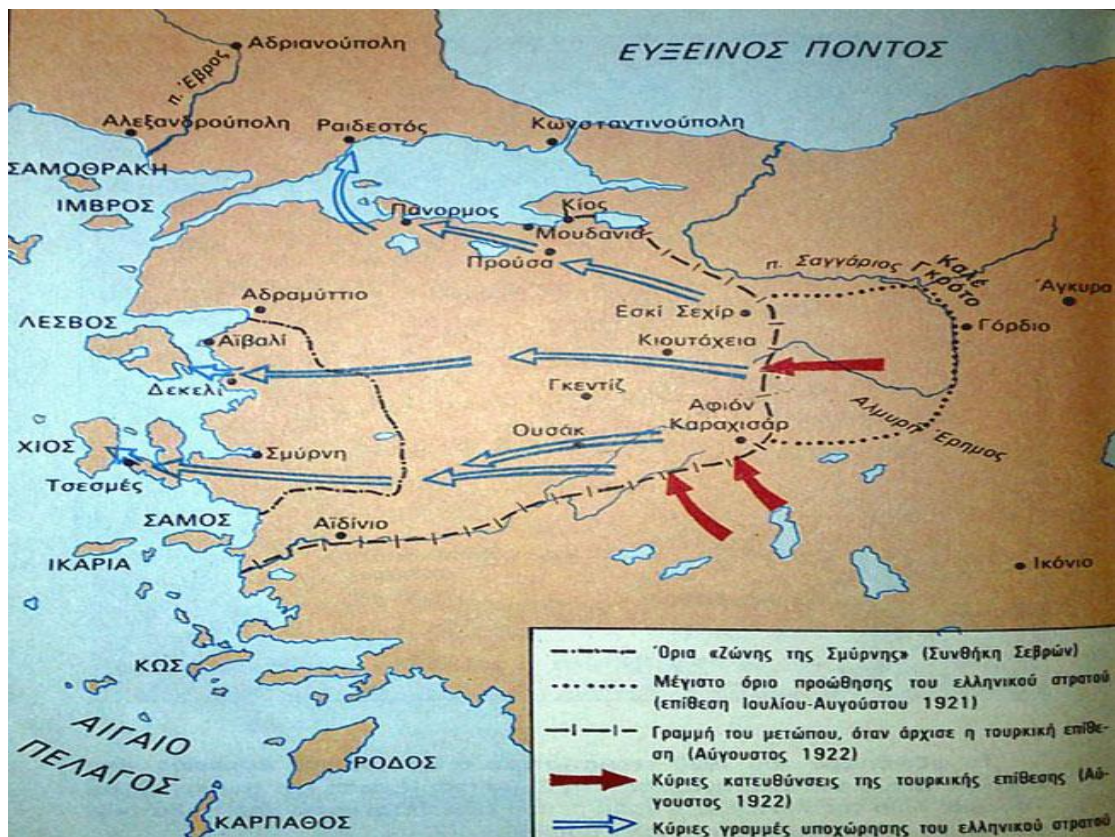
Τα Νέα Μουδανιά (συχνά αναφέρονται και ως Μουδανιά) είναι κωμόπολη και **έδρα του Δήμου Νέας Προποντίδας του νομού Χαλκιδικής**. Ο πληθυσμός τους είναι 9.342 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η απόστασή τους από τη Θεσσαλονίκη είναι 54 χιλιόμετρα. Οι κάτοικοι ασχολούνται με τις **τουριστικές επιχειρήσεις** και με την **αλιεία**. Η ιχθυόσκαλα της παραλίας είναι μία από τις μεγαλύτερες της Μεσογείου και διακινεί τόνους γαύρου και σαρδέλας, εντός και εκτός Ελλάδας.

Τα Νέα Μουδανιά είναι το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Χαλκιδικής. Ανάμεσα στα εμπορικά καταστήματα ο επισκέπτης μπορεί να βρει τράπεζες, ταχυδρομείο και διάφορες δημόσιες υπηρεσίες. Μεγάλη και πολύχρονη δράση παρουσιάζει ο **Πολιτιστικός σύλλογος «ΦΑΡΟΣ»**, ο **σύλλογος γυναικών «ΑΠΑΜΕΙΑ»**, **«ΒΙΘΥΝΙΑ»** και ο σύλλογος Μικρασιατών **«Αγία Θεοδοσία»**, που έχουν άρρηκτη σχέση με το παρελθόν των κατοίκων της πόλης.

Στην πόλη λειτουργούν 4 δημοτικά σχολεία, 6 νηπιαγωγεία, 2 γυμνάσια, 2 λύκεια όπως και παράρτημα ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Υπάρχουν δημοτικοί αθλητικοί σύλλογοι **καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης και ποδοσφαίρου** με πολύ σημαντική αγωνιστική δράση. Η **Σκακιστική Ακαδημία Μουδανιών** αγωνίζεται στην Α' κατηγορία Θεσσαλονίκης και ο **Ναυτικός Όμιλος** έχει ενεργό παρουσία.

Μέρη που μπορεί κάποιος να επισκεφτεί είναι το Λαογραφικό Μουσείο, η προσφυγική κατοικία «ΒΙΘΥΝΙΑ», το Μουσείο Παραδοσιακών Σκαφών και Αλιείας, η μαρίνα, η όμορφη, πλακοστρωμένη παραλία με τις καφετέριες αλλά και η πλατεία στο κέντρο της πόλης. Πολύ εντυπωσιακός είναι ο κεντρικός ναός «Άγιος Γεώργιος». Στην Παναγία «Κορυφινή» που βρίσκεται στο πιο ψηλό σημείο της πόλης μπορεί κάποιος να προσκυνήσει την εικόνα της Παναγιάς, που την έφεραν οι κάτοικοι από την παλιά τους πατρίδα. Μικρό και γραφικό είναι το παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου κοντά στη θάλασσα. Φυσικά μπορεί κάποιος να χαρεί τη θάλασσα, την παραλία και το κολύμπι στη πολύ μεγάλη και όμορφη αμμουδιά των Ν. Μουδανιών.

Ιστορικά στοιχεία

Τα Νέα Μουδανιά κτίστηκαν το 1922 από πρόσφυγες της Μικράς Ασίας μετά την ανταλλαγή πληθυσμών. Συγκεκριμένα ήταν Έλληνες που κατοικούσαν στα Μουδανιά, ελληνική πόλη της Βιθυνίας στη Μικρά Ασία, νοτιοανατολικά του Βοσπόρου στη Θάλασσα του Μαρμαρά (Προποντίδα), στον ομώνυμο κόλπο των Μουδανιών. Οι κάτοικοι στην αρχή ασχολήθηκαν με τη γεωργία και το εμπόριο. Άφησαν τις πατρίδες τους έπειτα από τη Συνθήκη της Λωζάννης. Πλέοντας στα δυτικά παράλια της Χαλκιδικής, αποβιβάστηκαν στο

«Καργί Λιμάνι» (που σημαίνει απάνεμο λιμάνι). Σήμερα σώζεται ο ελαιώνας που είχαν δει οι πρώτοι κάτοικοι που ήρθαν στα Νέα Μουδανιά από το 1923.

Στα Νέα Μουδανιά ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων κατάγεται και από τους Ελιγμούς αλλά και την Καλόλιμνο, που βρίσκονται κοντά στα Μουδανιά.

Τα (παλιά) Μουδανιά είναι κτισμένα στη θέση της αρχαίας Μυρλείας, αποικία της Κολοφώνος. Η **Μύρλεια** καταστράφηκε από τον **Φίλιππο Β'** και ολόκληρη η υπ'αυτού κυριευθείσα περιοχή δόθηκε στον βασιλιά της Βιθυνίας, **Προυσία Α'** ο οποίος με τη σειρά του επανοικοδόμησε την πόλη δίνοντάς της το όνομα της συζύγου του **«Απάμεια»**. Οι χριστιανοί σταυροφόροι διερχόμενοι από την περιοχή την ονόμασαν «Μοντανιά», παραφθορά της οποίας ακολούθησε το σημερινό ελληνoturκικό όνομα **Μουδανιά**.

Εαυτοποίηση για τα Ν. Μουδανιά

Όνομα:	<u>Εγώ</u> , τα Ν. Μουδανιά,
Χαρακτηριστικά:	με την όμορφη θάλασσα και την ακρογιαλιά
Γονείς:	<u>Με γέννησαν οι πρόσφυγες</u> από τα Παλιά Μουδανιά, τους Ελίγμους, την Καλόλιμνο αλλά και λιγοστοί Σμυρναίοι
Αγαπώ:	<u>Λατρεύω</u> το θρεπτικό λάδι της ελιάς, τα ψάρια και τα «Λίγομίτικα γλυκά»
Νιώθω:	<u>Νιώθω υπέροχα</u> , όταν τουρίστες βλέπω εδώ, να θαυμάζουν τον τόπο και το ταλαιπωρημένο μου ιστορικό
Χρειάζομαι:	<u>Χρειάζομαι</u> ένα κολυμβητήριο να χαιρομαι το νερό, όχι μόνο καλοκαίρι αλλά και όλον τον καιρό.
Δίνω:	<u>Δίνω</u> σήμα φωτεινό στα καράβια που έρχονται εδώ.
Φοβάμαι:	<u>Φοβάμαι</u> τα παιδιά μου να μη ζήσουν, να μην περάσουν αυτά που πέρασα εγώ.
Επιθυμώ:	<u>Επιθυμώ</u> κάθε παιδί που ζει εδώ να έχει ένα μέλλον λαμπρό.
Ονειρεύομαι:	<u>Ονειρεύομαι</u> μια μέρα στον κόσμο να φανώ σαν ένα κέντρο πολιτιστικό!
Όνομα:	<u>Εγώ</u> , το προσφυγάκι το μικρό, σας χαιρετώ!

Οι Μικρασιάτες πέρασαν πολλά βάσανα, πριν έρθουν στα Νέα Μουδανιά. Πολλές αθώες ψυχές αλλά και πολλές οικογένειες χάθηκαν από τους Τούρκους. Οι άνθρωποι παράτησαν μεγάλες περιουσίες και πολλά χρυσαφικά που τα πήραν οι Τούρκοι. Ο πατέρας μου μαζί με κάποιον άλλο συγγενή μας θέλησε για τελευταία φορά να γυρίσει πίσω να δει το σπίτι του στη Σμύρνη, αφού είχαν περάσει κάποια χρόνια από την εγκατάστασή τους στην καινούρια πατρίδα. Όταν έφτασαν κοντά στο σπίτι είδαν να είναι τα πάντα καμένα και κατεστραμμένα.. Εκεί, ήταν δύο Τούρκοι στρατιώτες και, μόλις τους είδαν, τους κυνήγησαν μέχρι το λιμάνι, ώσπου χάθηκαν μέσα στον κόσμο. Μπήκαν στο καράβι για την επιστροφή και εκεί κατάλαβαν ότι έπρεπε να συνεχίσουν τη ζωή τους στον καινούριο τόπο, χωρίς να ελπίζουν σε μια μελλοντική επιστροφή τους.

**Αληθινή μαρτυρία παππού ενός μαθητή της Δ' 1 τάξης
του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ν, Μουδανιών, κύριο
Τερτιλύκο Νίκο, όπως τα έχει ακούσει από τον πατέρα
του, κύριο Τερτιλύκο Εμμανουήλ**

Οι μαθητές της Δ'1 τάξης του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ν. Μουδανιών

- Όλο το παραπάνω υλικό, που αποτελεί αποτέλεσμα ομαδικής εργασίας των παιδιών, δημοσιεύτηκε στη διαδικτυακή εφημερίδα «Halkidikifocus», στο www.halkidikifocus.gr.

Ένας καταξιωμένος ποιητής του τόπου μας είναι ο Νικόλαος Γ. Βερβερίδης. Γεννήθηκε στις 09/11/1943 από μητέρα την κυρία Κυριακή Ζερίνη του Ιωάννη και της Ευτέρπης, προσφυγοπούλα Μουδανιών (Τσινάρι) σε ηλικία 3 ετών. Υπήρξε Οικονομολόγος και Καθηγητής Εφ. Ελεγκτικής ΤΕΙΘ αλλά παρουσιάζει μεγάλη λογοτεχνική δραστηριότητα με πολλές δραστηριότητες. Η ανθολογία του αποτελείται από πέντε συλλογές σε διάρκεια 55 ετών. Παίρνει αφορμές κυρίως από τη φύση, όμορφα τοπία και μέρη που έχει επισκεφτεί. Έχει γράψει για πολλά μέρη της Χαλκιδικής και έχει υμνήσει την ομορφιά της. Ένα χαρακτηριστικό ποίημα που αφορά τα Νέα Μουδανιά είναι το παρακάτω:

«Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ ΣΤΑ ΜΟΥΔΑΝΙΑ»

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Ένα πράσινο δύο γαλάζιο, θηλιά – θηλιά

υφαίνεται τόσο γλυκιά η ομορφιά

κάθε άνθρωπο μ' αγάπη ν' αντικρίζουμε

την ειρήνη του κόσμου να ζωγραφίζουμε

με της αγνής ελιάς την αφθονία

που ο θεός προσφέρει στα Μουδανιά!

Ιδέστε πως πληθαίνουν τη σοδειά

σαν κοπάδι περιστεριών τα ελιόκλαρα

καθώς με το φιλί τα πάντα ένα- ένα

κι από τη γη πετούν ψηλά στον ουρανό

στο φεγγάρι, τ' αστέρια, τον ήλιο

χορεύοντας τα κλαριά στα Μουδανιά!

Ρόδο η ομορφιά γεννιέται στην ειρήνη

και κλέβει την αγάπη με τη ματιά

η αύρα των επτά θαλασσών φυσάει εκεί

μες στις καρδιές σε κορίτσια πανώρια

και μαυρισμένα στην αρμύρα αγόρια,

ανασαίνουν αλλιώς στα Μουδανιά!

- Στην τάξη διαβάστηκαν και τα βιβλία:
 - **«Το άγαλμα που κρύωνε» του Χρήστου Μπουλώτη**
 Η δράση του βιβλίου εξελίσσεται γύρω από ένα μικρό άγαλμα «Το μικρό προσφυγάκι», όπως ονομάζεται, που βρέθηκε το 1922 στο Γεροντικό της Νύσσας (Μικρά Ασία) και μεταφέρθηκε στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο τις πρώτες μέρες της καταστροφής της Σμύρνης (Αύγουστος 1922). Μέσα από αυτό και των υπόλοιπων ηρώων γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστεί το αίσθημα της έλλειψης της πατρίδας, της νοσταλγίας, της απόγνωσης που βιώνουν οι άνθρωποι που αναγκάζονται να αφήσουν τα σπίτια τους, τις περιουσίες τους και την πατρίδα τους και να ξενιτευτούν, χωρίς ελπίδα επιστροφής.
 - **Το «Τα κοριτσάκια με τα ναυτικά» της Ελένης Δικαίου**
 Είναι η αληθινή ιστορία μιας αστικής οικογένειας της Σμύρνης. Είναι το δράμα και το μεγαλείο του μικρασιατικού ελληνισμού μέσα από τα μάτια δυο παιδιών που γεννήθηκαν εκεί όπου «ήταν όλα μαλακά και ζεστά σαν αγκαλιά, που ρούφαγαν οι άνθρωποι τα μπερεκέτια της Ανατολής και την αγάπη ο ένας του άλλου και ήταν ευτυχισμένοι». Μπροστά από τα μάτια των κεντρικών ηρωίδων του βιβλίου περνούν όλα όσα σημάδεψαν γελαστούς και ευγενικούς ανθρώπους από τις ευτυχισμένες μέρες στην παλιά τους πατρίδα ως τον αναγκαστικό τους ριζωμά στους προσφυγικούς συνοικισμούς.
 - Στην τάξη διαβάστηκαν αποσπάσματα από το βιβλίο «Νέα Μουδανιά – Η ιστορία τους και η ανάπτυξή τους» που εκδόθηκε από τον Ναυτικό Όμιλο Μουδανιών και βασίζεται σε αληθινές μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν όλον αυτόν τον ξεριζωμό αλλά και την προσπάθειά τους να βρουν ένα νέο τόπο εγκατάστασης, για να ξαναξεκινήσουν τη ζωή τους με παρά πολλές δυσκολίες.

- Οι μαθητές/τριες περιηγήθηκαν σε διάφορα μέρη της πόλης μας και γνώρισαν περαιτέρω πληροφορίες για κάποια από αυτά.

Οι παραδοσιακοί χοροί αποτελούν έναν καθρέφτη της ιστορίας, των συναισθημάτων, των εθίμων αλλά και της κουλτούρας των ανθρώπων ενός τόπου. Για αυτό τον λόγο δε θα μπορούσαν να λείπουν τα παρακάτω **παραδοσιακά τραγούδια και χοροί**, ειδικά τραγουδισμένα από τη φωνή της πολύ γνωστής τραγουδίστριας, που κατάγεται από την πόλη μας, της κυρίας **Ξανθίππης Καραθανάση**. Οι μαθητές τα άκουσαν, τα χόρευαν και τα τραγούδησαν, μαθαίνοντας, όμως, και κάποιες πληροφορίες για αυτά που τα φορτίζουν με συναισθήματα αλλά και ιστορική γνώση.

✓ **Καρσιλαμάς: Παραδοσιακός, αντικριστός χορός (καρσί= απέναντι) της Μικράς Ασίας**

Τραγούδι: «Σύρε να πεις της μάνας σου να κάνει κι άλλη γέννα»

Ονομάστηκε έτσι, γιατί οι χορευτές χόρευαν απέναντι- αντικριστά ο ένας με τον άλλον.

Με τα χέρια τους έκαναν κρυφά το σημείο του σταυρού τους, καθώς οι Τούρκοι κατακτητές τους είχαν ζητήσει να επιλέξουν γλώσσα ή θρησκεία. Επέλεξαν τη γλώσσα (κράτησαν τη μητρική τους γλώσσα). Έτσι, την ώρα του χορού εξέφραζαν τα θρησκευτικά τους συναισθήματα, χωρίς να γίνονται αντιληπτοί από τους Τούρκους.

✓ **«Σαν τα μάρμαρα της Πόλης» - Απτάλικο**

Ο χορός, απτάλικος, προέρχεται από την τούρκικη λέξη «απτάλ», που σημαίνει «χύμα, παραπατώντας, περπατώντας άτσαλα»

Οι χορευτές χορεύουν αντικριστά (άνδρες κατά βάση), κάνοντας άτσαλες κινήσεις και βήματα. Το υπέροχο αυτό παραδοσιακό τραγούδι από Ιωνία – Μικρά Ασία συγκρίνει την ομορφιά της γυναίκας με την ομορφιά και την αρμονία των μαρμάρων της Αγιά – Σοφιάς. Οι κινήσεις των γυναικών είναι πιο συγκρατημένες και αρχοντικές σε σχέση με των αντρών.

✓ Έχε γεια Πάντα γεια (χασάπικο στα 3)

Παραδοσιακό χασάπικο στα 3 της Μικράς Ασίας. Χορευόταν σε κύκλο από όλους, άντρες και γυναίκες. Εξυμνεί τα ονομαστά και πανέμορφα χωριά και τις συνοικίες της Κωνσταντινούπολης. Αναφέρεται στην Παναγία σαν τη βασίλισσα των κοριτσιών, τονίζοντας τη θρησκευτική πίστη των Ελλήνων της Πόλης.

Κλείνοντας θα τελειώσουμε με ένα λογοτεχνικό κείμενο που βρέθηκε τυχαία σε ένα ετήσιο ημερολόγιο του 2015 του Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Μουδανιών « **Ο ΦΑΡΟΣ**», όπου μιλάει κυρίως για τη ζωή των ανθρώπων που είναι κοντά , ζουν, δουλεύουν στη **θάλασσα**

Ένα όνομα, μια πλώρη , μια πρόμνη, ένα κατάστρωμα, ένα
δοιάκι...

κι ένα γαλάζιο που αλλάζει πότε σε μαβί, πότε σε σκούρο
μπλε, και πότε σε γκρι και μετά πάλι γαλάζιο...

και μια γαλήνη που γίνεται φουρτούνα και τανάπαλι...

και μια ζωή, ένας σεβασμός, κι άλλοτε ένας φόβος

κι ένα σταυροκόπημα βιαστικό μα αληθινό κι ένα
σκαμμένο πρόσωπο...

Καράβια...

Εμείς...

Φεύγω, Γυρίζω, Καιρός, Μπουνάτσα, Χάση κόσμου, Καλάρω,

Μόχθος, Καλή- Κακή Ψαριά, Λιμάνι, Δυνατός και μαζί

Αδύναμος, πότε ακολουθώ το «ακαθόριστο» και πότε σε

«καθορισμένη» ρότα, μα πάντα να επιπλέω, να ταξιδεύω στην

ουσία και στο όνειρο.

Πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Δίκτυο Φιλαναγνωσίας- 2^ο έτος

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Μπαρτζιάλη Βασιλική

Διάρκεια: Όλο το σχολικό έτος 2014-15

Τάξη: Δ' 1

2^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Μουδανιών